

पुरोधतर् (von धा mit पुरस्) m. Auftraggeber: derjenige, welcher den Purohita aufstellt AIT. Ba. 8, 27.

पुरोधानीय (wie eben) m. = पुरोहित. दध्यङ्वा ऋङ्गिरसो देवानां पुरोधानीय आसीत् PANKAV. Ba. 12, 8, 6.

पुरोधिका (von 1. धा mit पुरस्) adj. f. vor andern (Frauen) bevorzugt, Favoritin HARIV. 7817. 7819. 7845.

पुरोऽनुवाक्यवत् (von पुरोऽनुवाक्य = °वाक्या) adj. mit Einladungsanspruch versehen ÇAT. Ba. 9, 3, 1, 16. 11, 4, 1, 2. KĪTJ. ÇA. 1, 2, 6.

पुरोऽनुवाक्या (पुरस् + अनु°) f. (sc. ऋच्) einleitender Spruch, Einladungsanspruch VS. 20, 12. AIT. Ba. 1, 4, 17. 2, 13. 26. TS. 1, 6, 10, 4, 2, 2, 2. TBa. 1, 3, 1, 3. ÇAT. Ba. 2, 3, 2, 21. 14, 6, 1, 9. पुरोऽनुवाक्या देवतास्मरणायां पाषा च क्विःप्रदानार्थां Schol. zu KĪTJ. ÇA. 1, 8, 9. — Vgl. ऋपुरोऽनुवाक्यक.

1. पुरोभाग (पुरस् + भाग) m. 1) Vordertheil H. 1228. — 2) Zudringlichkeit, das sich-Mischen in fremde Angelegenheiten: अनियुक्तपुरोभागो न स्यादिति वदति हि HARIV. 7338. — 3) Missgunst: प्रायः समानविधाः परस्परपशःपुरोभागाः MĀLAV. 19.

2. पुरोभाग (wie eben) adj. im voc. fem. पुरोभागे ÇĀK. 70, 14 in mehreren Hdschr., während andere पुरोभागिणि lesen.

पुरोभागिन् (von पुरोभाग) adj. 1) zudringlich ÇĀK. 70, 14, v. l. im Prākrit VIKR. 48, 3. — 2) missgünstig, tadelsüchtig; = दैषिकदम्, दोषग्राहिन AK. 3, 1, 46. H. 380. HALĀJ. 2, 191. कुपितो ऽपि स यत्रैतो व्यवधीनामोहितः । तेनैवागतपुरोभागिवितकीतङ्कपात्रताम् ॥ RĀGA-TAR. 6, 83. — Vgl. पुरोभाग्य.

पुरोर्भू (भू mit पुरस्) adj. an der Spitze stehend oder vorragend, überlegen RV. 3, 31, 8.

पुरोमारुत (पुरस् + मा°) m. ein von vorn blasender Wind, Ostwind (Gegens. पश्चान्मारुत) RAGH. 7, 51.

पुरोयावन् (पुरस् + या°) adj. vorangehend, anführend: रथं पुरोयावानमार्जिषु RV. 5, 33, 7. 8, 73, 8. त्रष्टारमयत्रां गोपां पुरोयावान्मा ऊर्वे 9, 5, 9.

पुरोयुध (पुरस् + युध्) adj. vorkämpfend RV. 1, 132, 6.

पुरोयाय (पुरस् + याद्य) adj. dass. RV. 7, 31, 6. 82, 9.

पुरोरथ (पुरस् + रथ) adj. dessen Wagen (den andern) voraus ist, daher bildlich überh. Andere überholend, es zuvorthuend, superior: पुरोमञ्चना पुरोरथं कृणुथः पत्न्या सह RV. 10, 39, 11. प्रो षस्मै पुरोरथमिन्द्राय प्रायमर्चत 133, 1.

पुरोरवस् MBa. 3, 8504 fehlerhaft für पुत्ररवस्.

पुरोरुच (पुरस् + रुच्) 1) adj. voran —, vorleuchtend: तं मखायः पुरोरुचं वृयं च सूर्यः । अश्याम् RV. 9, 98, 12. पुरोरुचा पूर्वकृदावधानः VS. 20, 36. Nach MAHIDH. vorstrahlendes Licht, nach SĪJ. zu TBa. im Osten leuchtend. — 2) f. Bez. bestimmter Nivid-Verse (Pada), welche bei der Cerimonie des Āġja und Prauga in der Friihspende vor dem Hauptliede (सूक्त) oder dessen Theilen recitirt werden. द्वादशपदा पुरोरुचं शंसति AIT. Ba. 2, 39. यज्ञं पुरोरुग्भिः प्रारोचयत् तत्पुरोरुचां पुरोरुक्त्तन् 3, 9, 4, 5. TS. 6, 5, 10, 13. 7, 2, 3, 4. ÇĀK. Ba. 14, 1, 4, 5. ÇA. 7, 9, 2, 10, 3. ÇAT. Ba. 4, 1, 2, 15. 2, 1, 8. 5, 4, 20. 3, 9, 2, 28. KĪTJ. ÇA. 15, 7, 13. ĀÇV. ÇA. 3, 10. पुरोरुक्त्तन् adj. mit P. versehen ÇAT. Ba. 4, 2, 3, 9. — Vgl. अपुरोरुक्त्त.

पुरोवर्तिन् (पुरस् + व°) adj. vor Jmdes Augen befindlich —, seiend: पुरोवर्ति यथा तथा zur Erklärung von इदम् auf diese Weise, wie wir es vor uns sehen MALLIN. zu RAGH. 8, 63.

पुरोर्वसु (पुरस् + वसु) adj. etwa vor welchem Reichthum hergeht TS. 3, 2, 5, 1. Vielleicht entstellt aus पुत्रवसु.

पुरोवात (पुरस् + वात) m. der Wind von vorn, Ostwind (Regenbringend) TS. 1, 6, 11, 3. 2, 4, 2, 1. 4, 3, 2, 1. पुरोवातमनिर्स्यध्वनिर्सि 4, 6, 1. ÇAT. Ba. 1, 3, 2, 18. KĪTJ. ÇA. 4, 3, 18. KHĀND. UP. 2, 3, 1. MBa. 4, 1521. 6, 1666. 7, 3494. 9, 965. RAGH. 18, 37. VIKR. 81. गाः पुरोवातो गर्भं प्राकृयति VOP. 18, 17. P. 6, 1, 55. Sch. Am Ende eines adj. comp. f. ऋ MBa. 7, 6674. MĀLAV. 60.

पुरोवत् (पुरस् + वत्) adj. voran seiend, vorangehend: दीपिकाभिः HARIV. 13131.

पुरोर्हन् (पुरस्, acc. pl. von 2. पुर, + हन्) adj. Burgen zerbrechend: पुरः पुरोहा सखिभिः सखीयन्दच्छा हुरोज RV. 6, 32, 3.

पुरोहविस् (पुरस् + ह°) adj. vorher mit Opfer versehen: देवयजन TS. 6, 2, 6, 1.

पुरोहित (von 1. धा mit पुरस्; vgl. u. पुरस्) partic. beauftragt, aufgestellt, bestimmt; subst. Beauftragter, Sachwalter, Anwalt; insbes. ein aufgestellter, beauftragter Priester, der Hauspriester eines Fürsten (AK. 2, 8, 1, 5. H. 720. HALĀJ. 2, 271) NIR. 2, 12. 7, 15. RV. 1, 1, 1. 44, 10. 12. 2, 24, 9. अग्निदेवानामभवत्पुरोहितः 3, 2, 8. सर्वदेव° (अग्नि) R. 1, 38, 15. हेता निषेत्तो मनुषः पुरोहितः RV. 3, 3, 2. 5, 11, 2. 6, 70, 4. 8, 27, 1. 90, 12. विश्वस्मा उग्रः कर्मणो पुरोहितः zu jedem Werke der Vorderste als der Tüchtigste 1, 53, 3. 94, 6. 9, 66, 20. 10, 1, 6. वयं राष्ट्रं जगाम्यम पुरोहिताः VS. 9, 23. 11, 81. 31, 20. ते मे देवाः पुरोहिताः प्रतीचीः कृत्याः प्रतिस्मिरंजन्तु als meine Sachwalter AV. 8, 3, 5. AIT. Ba. 8, 24. Brhaspati ist P. der Götter ÇAT. Ba. 5, 3, 1, 2. AIT. Ba. 3, 17. 7, 25. °प्रवर ĀÇV. ÇA. 12, 15. ÇĀK. ÇA. 1, 4, 16. ऋ° AIT. Ba. 8, 24. ÇAT. Ba. 6, 6, 2, 12. ब्रह्मपुरोहितं तत्रम् KĪTJ. 27, 4. ÇAT. Ba. 4, 1, 2, 4. 5, 3, 1, 2. 4, 2, 1. ĀÇV. GRHJ. 1, 12. M. 4, 179. 7, 78. 8, 335. 12, 46. R. 1, 8, 19. 2, 90, 2. Spr. 2894. ÇĀK. 63, 15. 71, 16. VARĪH. BRH. S. 3, 21. 10, 13. KARHĀS. 33, 58. LALIT. ed. Calc. 138, 10. 139, 11. 160, 3. ब्रह्मपुरोहिताः 171, 1. 354, 2. Am Ende eines adj. comp. f. ऋ R. 1, 32, 9. — Vgl. पुरोहित, पुरोहित्य.

पुरोहितव n. die Würde eines Purohita MBa. 13, 492.

पुरोहिति (von 1. धा mit पुरस्) f. (priesterliche) Anwaltschaft: सत्यात्सूनामभवत्पुरोहितिः RV. 7, 83, 4. 60, 12.

पुरोहितिका (von पुरोहित) f. N. pr. eines Frauenzimmers oder appell. Favoritin gāṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112. — Vgl. पुरोहितिक.

पुरोकस् (पुर + ओकस्) m. Stadtbewohner, Bewohner von Tripura Bhaic. P. 7, 10, 58.

पुर्य (von 2. पू) adj. in einem festen Orte befindlich: वसु RV. 10, 138, 4. पुर्यष्ट und पुर्यष्टक (पुरी + ष्टन्, ष्टक) n. die acht Bestandtheile des Körpers: भूतेन्द्रियमनेःबुद्धिवासनाकर्मवायवः । अविद्या चाष्टकं प्रोक्तं पुर्यष्टमृषिसतैः ॥ SANANDA bei KULL. zu M. 1, 56. पुर्यष्टकशब्देन भूतादीन्यष्टावुच्यन्ते ebend.

पुर्व (पूर्व), पूर्वात् fillen (vgl. 1. पृ) DHTOP. 15, 67. पूर्वेयति wohnen 32, 126.

पुर्वणीक (पृ + षनीक) adj. vielerlei Erscheinungen darbietend: